అనుమాన పిశాచము

శ్రీమతి వి. రాజలక్ష్మి గారు

శ్రీహరిశాస్త్రి నివాసం పట్టణంలోనే. ఆయన భార్య శేషమ్మ. వారికి పిల్లలు ముగ్గురే తొలిసంతానం సరస్వతి. ఆపిల్లకి శారదాబిల్లు ముందరే చేసేరు పెళ్లి. ఇప్పుడు సరస్వతికి రజస్వాలాలయే యీాడు. రంగడుకి ఎనిమిదేంళ్లుంటాయి. ఐదవక్లాసు చదూతున్నాడు. గౌరి ఐదేళ్లది. శాస్త్రిగారి కుద్యోగమేమీలేదు కాని తిండానికి లోటులేకుండా తాతతండ్రులు లార్జించేరు భూములు. శాస్త్రి గారికి ' నా 'యనేవారెవరూలేరు.

యదుభూషణరావుగారు శాస్త్రి గారింటి పొరుగునేయున్న కోమటిగుమస్తా. మంచి ధనవంతుడు. ఆయన భార్య కమల. ఆవిడకో పాతికేంళ్లుంటాయి. అయనకీ ముప్పదిఏడు దరీదాపు. పిల్లలుమాత్రం లేరు. ఆ యిద్దరే ఉనివసించేఁవారాయింట్లో.

ఈ రెండు కుటుంబములతోటే ఉంది మన కథంతా.

౧

(శాస్త్రిగారు వీథి యరుగుమీద—రంగడు, గౌరీ అప్పుడే పడుకుంటూరు — రాత్రి — శేషమ్మగారు, సరస్వతి వంటఇంట్లో.)

"ఏఁవండీ, భోజనానికి లేస్తారా ?"

"... . ....."

"ఏఁవండీ ?—ఉఁన్నారా?"

" . "

"ఏఁవండీ ?"

"అరుస్తావేఁవిటి గాడిదలాగ ? మతిలేదూ?"

"పలకలేదని కొంచెం గట్టిగా పిల్చేను."

"పిలవడం సొంపేనా అది? అయితే సరే."

"... ...."

" . "

"కాళ్లు కడుక్కుందికి నీళ్లు తెచ్చిదా ?"

"తేవాలనుంటే తెచ్చేయుందువు. ఎందుకు తేవాలి? . నేనే పోతాను నూతికి."

* * *

"ఏఁవిటే! అన్నఁ విలాగుంది ? జగన్నాథ ప్రసాదంలాగ! అనబగాయ ఉడకేలేదు. ఏడిసినట్టే ఉంది. ఎలా ముద్దమింగడం ?"

"అదేఁవో మరి, పప్పుకూర బాగుందంటూ తిన్నారు పిల్లలు. ఏఁవే సరస్వతీ ?"

"అయితే అ సాక్ష్యఁవేఁవిటి. పోనీ నేనే అబద్ధమాడేను."

"అదికాదండీ ;"

"మరేఁవిటి ? నాకు సరదా కాబోలు వుట్టినే అలా అనడం?"

" .. .."

"కూర ఆయింతేనా అయింది ? అంతకాయ కొన్నాను !"

"మరెంతవుతుంది ? కమల అడుగుతే కొంచెంకూర ఇచ్చేను."

"అది! అలాచెప్పు. ఆయనకేదీ మంచికూరలేదు కాబోలు."

"ఏమ్మాటలండీ, ఎవరేనా వింటే నవ్వుతారు! కమలనోరు విడుచుగు అడిగిందనీ, నిన్న మొన్న అదే మనకికూర ఇచ్చిందనీ కాని లేకపోతే నాకేఁవిటి ? పోనీండి, ఇహ—"

"అయితే ఇప్పుడెవళ్లేఁవిటన్నారు. నోరుముయ్, ఉన్నమాటంటే ఉదాశనంలావు."

"ఇవి ఉన్నమాటలా? రామ! రామ !!"

"చిన్నపిసరుకి ఎందుకింత రాద్ధాంతం చెయ్యడం?" అంది సరస్వతి మెల్లిగా.

"అవునర్రా చిన్నవాళ్లదగ్గర్నుంచీ పెద్దవాళ్ల దాకా బుద్ధిచెప్పే వాళ్ళేను!" అన్నాడు శాస్త్రి.

౨

(అప్పుడే సూర్యోదయం అయింది.—సరస్వతి, తమ్మునికి, చెల్లెలకు చల్దిఅన్నము పెడుతూంది— శేషమ్మ కాఫీ పొయ్యివద్ద—శాస్త్రి ఇంట్లోపచారీ చేస్తూను—)

"ఏఁవే అంతతెల్లవారకుండా లేచేవెందుకూ ఇవాళ?"

"మరి అంట్లూ చెంబులూ అవీ కాపదానికేనుకుని వీధిగుమ్మం కడిగి ముగ్గుపెట్టుగుని, ముఖం కడుక్కుని కాఫీపెట్టెస్సరికప్పుడే ఇంతసేపైందికదా లేవకపోతే ఎలాగ?"

"ఓహోహో! ఈపన్లు చెయ్యడానికంత తెల్లవారకుండా లేవాలీ?"

"బాగుంది! ఆడవాళ్లందరూ అలాగే లేస్తారు."

"నేను, తెల్లవారి లేచేను, అప్పటి కెవళ్లూ లేవలేదు!"

"వచ్చి మీతో లేచేనని చెప్తారేఁవిటి ప్రతీవాళ్లూ" అంది సరస్వతి.

"అబ్బ! ఏంతెలివి? నాతో చెప్తారన్నానా?"—

"ఎందుకీ సాధింపు? అమ్మచేసిన తప్పేఁవిటి?"

"తప్పని ఎవళ్లన్నారుగ? నీసాధింపేఁవిటి మధ్యని?" ఎలాగైతేనేం పెద్దదాని వయ్యేవు!"

"పెద్దవాళ్లవక ఉండిపోతారూ?" అంది సరస్వతి మెల్లిగా.

"ఆ గొణుగులెందుకు? పౌరుషంజాస్తీ."

* * *

"ఛీ! ఎందుకొచ్చినజన్మ? రామ! రామ !! ప్రతీదానికీ కాల్చుగుతినెయ్యడమేనా? ఒకనాడు సరదాగా ఉందాంఅంటే వీల్లేదు. ఎప్పుడూ అనుమానఁవేనా? . . . సరస్వతి లేకపోవడంచూచి కొట్టడంకూడాను; అదుంటే కొంత జంకుతారు. .. ఇంతకంటె చస్తేమేలు ..జన్మానికోసారేనా ఇల్లు కదలరు, సరేగదా నన్ను కదలనీయరు! . . . పోనీ ఏఁవీవద్దు ఇంతతింటూ పడిఉందాంఅంటే అలా ఉణ్నివ్వరు... . "

* * *

"వెంకయ్యగారింటికి అటుగుల్లంపుకి రమ్మన్నారు వాళ్లు."

"అయితే? నాతో చెప్పడఁ వెందుకు?"

"వెళ్తాను."

"ఇంతాలిస్యఁ వెందుకుచేసేవు? అన్నంతినగానే వెళిపోలేకపోయే?"

"పోనిండి మరోగంట పోయాకే వెళ్తాను."

"పోనియ్యడఁవేఁవిటి? ఇప్పుడే వెళ్లు"

"... ."

"ఇదుగో చెప్తున్నావిను. ఇప్పుడు వెళ్లకపోతే పనికిరాదు. మాటంటే అంతపంతఁవేఁవిటి? నాకేం బోధపడదు!"

"పంతఁవేఁవిటి? మీరెలాచెప్తే అలాగే చేస్తుంది" అన్నాది సరస్వతి కొంచెంకోపంతో.

"ఏఁవిటీ? నీ ఇదేఁవిటి నాకేం తెలిసిందె కాదు? నువ్వు మాటాడకు."

(శేషమ్మగారికి శాస్త్రిగారిచేత నాలుగు తగులును. సరస్వతి అడ్డువెళ్లి తానుగూడ కొంచెమనుభవించును.)

* * *

"అల్లుడుకి రమ్మని వ్రాసేరా?"

"భోజనంచేస్తూన్నప్పుడిదేంఘోష? అల్లుడో, అల్లుడో అని ఏడుస్తావేఁవిటి?"

"ఇదేం పైఘోషకాదే ఇంటిఘోషే!" అన్నాది సరస్వతి నవ్వుతూ.

"వెయ్యిసార్లు చెప్పేను నువ్వు మధ్యని మాటాడకు!"

"దాంతో ఏఁవిటి?—ఉత్తరం వ్రాసేరా?"

"అల్లుడు ఎప్పుడు వస్తాడని బెంగపెట్టుగు పోతున్నావు కాబోలు నువ్వు. నావద్ద డబ్బులేదు నే వ్రాయలేదు."

" . . "

" "

"ఏఁవిటిప్పుడింతఖర్చొచ్చును నలుగురుతో ఇంత తింటాడు అల్లుడుకూడా అంతేకాదూ?"

"అవును ఆతిండే నే పెట్టలేను. నీకు కాఁవులుస్తే నువ్వు వ్రాసితెచ్చుకో అల్లుణ్ణి."

"ఏమ్మాటలూ? ఎవరేనా వింటే—"

"నోరుముయ్—వెధవలు తిండేనా తిన్నగా తిననివ్వరు."

3

(మధ్యాహ్నసమయమున భోజనముల వేళ—శాస్త్రిగారు పీటమీద భోజనమునకై అధిష్టించి—రంగ, గౌరి, అన్నముతింటూ — శేషమ్మగారు వడ్డిస్తూ—సరస్వతి కూర్చుని—ఉంటారు.)

"ఇంత ఆలస్యంగా వంటయిందేఁవిటే ఇవ్వాళ?"

"కమల వాకటుంది, వాళ్ల వంటకూడా వండవలసొచ్చింది."

"వాళ్ల వంటంటే సంభరపడుతూ చేస్తావు.—"

"మనవంటమాత్రం చెయ్యలేదూ?" అన్నాది సరస్వతి.

"చేస్తున్నాది ఏదో విధిలేక."

" . . .. "

"అన్నం అవీ వాళ్లఇంట్లో పడిస్సేవే?"

"ఊఁ."

"గుమస్తాగా రేఁవిటి చేస్తున్నారు? ఆయన పాపం వడ్డించుకోగలరూ?"

"ఇలాంటి మాట్లని నాకళ్లంట నీళ్లు కార్పించకండీ! నేనేఁ వాయనగదిలోకెళ్లి చూసేనా ఏంచేస్తున్నారో తెలీడానికి? అన్నం ఇంట్లోపడిస్సి కమలతో చెప్పి వచ్చిస్సేనుగాని, సరస్వతికూడా కూరపట్టుగు వచ్చిందినాతో, దాన్నడగండి నేనేఁవిచేసేనో అక్కడ."

"అదిమాత్రం నీకూతురేనా మరేంపైదా?"

"నాన్నగారూ! ఇలాంటిమాట్లని ఆడవాళ్లకి విచారం కలుగజేస్తే ఇంటికి నాశనఁవండీ—"

"మెల్లిగానా ఆమాట!"

"వెధవల్లల్లా శాపాలుపెట్టకర్రా. మీ మొఖాలీడ్చ!—"

* * *

"ఒరే రంగా ఏఁవిట్రా చాకలిపద్దు ఇలా వేసేవు? వెధవా! ఏడిసినట్టేయుంది!"

"ఏఁవండీ?"

"ఏఁవేఁవిటి?— చింకిగౌరి తెల్లకబ్బా; ఎర్ర అక్కయ్య పర్కిణి; దుక్కనానగారి దుప్పటి—నీ నెత్తి ఏఁవిటిలా వ్రాసేవు? — వెధవా! మాట్లాడవేం!"

"కాదండీ, అక్కయ్య ఎర్రపరికిణీ. గౌరిచింకి తెల్లకబ్బా, నానగారి దుక్కదుప్పటి అన్నమాట!"

"వెధవా, పోతరం లావవుతున్నాదేఁవిటి? — ఆ మంచంపట్టుగు కెళ్లాడతావేఁవిటిలారా!"......

(శాస్త్రి రంగణ్ణి కాళ్లతో మడుతూ కొట్టుచుండును.)

"నాయనో! నాయనో! — అమ్మా! — అమ్మో! — అక్కా! — చచ్చిపోయేనర్రోయ్ — దేఁవుడా!"

"అబ్బ ! - — నానగారూ ! మతిలేదండీ ? చంపేస్తారా ఏఁవిటి ? అబ్బ — చూడలేకుండా ఉన్నాఁవండీ — మీకు ఎలా చేతులొస్తున్నాయో కొట్టడానికి ? — అమ్మా ! అమ్మా !" (అంటూ సరస్వతి కన్నీరుతో, ఏడుస్తూయున్న గౌరిని దగ్గరగాతీసుకొని తల్లినిపిల్చును.)

"వెధవా ! మెల్లిగాకొట్టినా చంపిస్సినట్టు గరుస్తావేఁవిటిరా ? ఏంవేషాలు నేర్చుగున్నావురా ! నోరుముయ్."

"అమ్మా ! అమ్మా ! — ఏడవలేన్రా ! — అమ్మా — కొ డ తారు."

"ఏఁవండీ ? — నామీద కోపఁవుంటే నన్ను కొట్టండిగాని పిల్లాణ్ణి చంపీకండి వాడేంచేసేడు ? — ఇదుగో —"

"వెధవల్లల్లా ! గుంటవెధవని వెనకేసుగొస్తారూ ? ఏడవండి. నాకేంగావాలి? వాడినికూడా చెడపండి."

* * *

"ఏఁవండీ అన్నానికిలెండి."

"ఊఁ."

"పెట్టేస్తాను ?"

"ఊఁ."

... .

"అన్నంకావాలా ?"

"వద్దు."

"పచ్చడి ?"

"కొంచెం"

"చాల్నా ?"

"ఊఁ."

"వంట్లో బాగులేదూ ?"

...

"ఏఁవండీ ?"

"చాలాబాగుంది."

"ఆ కోపఁవేఁవిటి ! ఆ మాటాడక పోవడఁవేఁవిటండీ నాన్నగారూ ?" అన్నాది సరస్వతి.

"మాటాడితే తిడుతున్నాడు అనడం, పోనీ నాకెందుకు అని ఊరుకుంటే కోపంఅనడం ! ఎఁవిటి మీ సాధింపు ? నాకేం బోధపడ్డంలేదు."

(ఉదయం — శాస్త్రి మూలుగుతూ ఒకమంచం వేసుకొని దానిమీద పండుకొనును.)

"అన్నా ! — ఏంబాధ ? — హా ! దేఁవుడా ! అన్నన్న,"

"వంట్లో బాగులేకపోతే, నే పక్క వేసీనండీ ? మీరు వేసుకోకపోతే ఏం ?"

...

"ఊష్ణం జాస్తీగా వచ్చిందేఁవిటండీ ?"

"అబ్బ ! ఏంతలనొప్పి? రామ ! రామ !"

సరస్వతి మీ వద్దఉంటుంది, నేను స్నానానికెళ్తాను ?"

"ఊఁ."

"మధ్యాహ్నం అంటు పడతారా ?"

"నాకు కాఫీచెయ్యాలనప్పుడే బెంగపట్టుగుందేఁవిటి ? అబ్బబ్బ ! — బాధ ! — నేనిప్పుడు మధ్యాహ్నం అన్నంతింటానని బాండువ్రాయలేను. — రామ! రామ ! —"

"కాళ్లుపట్టీదా ?"

"వద్దు. తమరు స్నానానికెళ్లొచ్చు — తలనొప్పి రా దేఁవుడా ! ఏంబాధోయి తండ్రీ ! — రక్షించు నాయినా !"

* * *

"అమ్మా ; ఇదుగో, వెయ్యిసార్లు నడుంనొప్పని, కాళ్లుపట్టిస్సేయని, కఫంచేయిస్సిందని ఆయన మూలగడం మనం చూస్తూనేయున్నాంకదా ? మరి ఇప్పుడు నువ్వెందుకలా బెంగపడతావు ? — మరేం భయంలేదూరుకుండూ."

"కాదే ఈసారి కొంచెంజ్వరం జాస్తీగావచ్చిందే; నువ్వు వెళ్లి ఆయనవద్దకూర్చుందూ నేనంటే ఆయనకి బొత్తిగాకోపం."

"మరెవళ్లంటే ఆయనకి కోపంలేదు ?"

"సరే వెళుదూ వేగిరం."

* * *

(మధ్యాహ్నం — శాస్త్రి మంచంమీద మూలుగుతూ — శేషమ్మ కాళ్లుపడుతూ — సరస్వతి ఆ ప్రాంతాన్నేకూర్చొని — రంగడు గారి ఇంట్లోలేరు)

(ఇంతలో యదుభూషణరావు ప్రవేశించును.)

"ఏవండోయి! శాస్త్రిగారూ! ఉష్ణం ఎలాగుంది ?"

"ఏవీలేదండి. కొంచెం వేవచ్చినది"

"అంతలా మూలుగుతున్నారు ? — పోనీ మీ హోమ్‌డాక్టర్ని తెప్పించుకోగూడదూ ?"

"ఏవుటో చూడాలింకా !"

"సరే ఐతే మళ్లీవస్తాను సాయంత్రం ?"

"చిత్తం." (యదుభూషణరావు వెళ్లును.)

* * *

"అన్నా! — ఏంబాధ! — ఏవే పరాయి మొగాడువచ్చి మాటాడుతూవుంటే కదలకుండా కూచుంటావేం ? మతిలేదూ ? — ఎంబాధోయి దేవుడా ! —'

"ఆయ నంతదూరన్నుంచే మాటాడుతూంటే కాళ్లుపడుతూన్నదాన్ని నేనెందుకు లేచిపోవడం ? అని కాని, లేకపోతే నాకుమాత్రం అంతసిగ్గు లజ్జ లేదూ ?"

"సరే, కుని నన్నుచంపకు అబ్బ — కాళ్లుపీకు !"

"ఇవాళపొద్దున్న కమలవచ్చి మీకెలావుందో అడిగినప్పుడు ఆవిడ మీ మంచందగ్గిరా రాలేదూ ? దాని కారణ ఏవిటన్నాడు ? అంతమాత్రాన్ని ఆ విడని లంజ కిందకట్టేడమేనా ?" అన్నాది సరస్వతి

"ఐతే నూవ్వూ మీ అమ్మాకూడా వెళ్లి ఆయనతో కులాసాగా మాటాడండి! — రామ! రామ! — ఇంత వేపుగుతినేస్తే ఎలాగ? — ఏంబాధా! నాయనా దేవుడా ! — "

* * *

(రాత్రి 7 గంllలు వేళ — శాస్త్రి మూలుగుతూ మంచంమీద. మిగతవారందరూ మంచంవద్ద —)

"అన్నా! — దారుణబాధ! — దేవుడా! రక్షించుతండ్రీ! — "

డాక్టర్ని పిల్పించీదా రంగణ్ణిపంపించి ---

"నీకు కావులిస్తే పిలిపించు. — అబ్బబ్బ! — హా! దాహం ! — "

"రంగా వేగం పిల్చుగురా డాక్టర్ని, అయనతో ఏవిటి."

(రంగడు వెళ్లి డాక్టర్ని పిల్చుకొనివచ్చును.)

"ఏవండీ శాస్త్రిగారూ! ఏవిటండీ చికాకు ?"

"పెళ్లాం, పిల్లలూ మరేవిటి ? అబ్బా! రామ! రామ ! —"

డాక్టరుగారొచ్చేరు చికాకేవిటో చెప్పండి. మందిస్తారు"

"నువ్వు ఇంట్లోకివెళ్లొచ్చు. నాకూ తెలుసును; నువ్వు చెప్పనక్కరలేదు. —"

(శేషమ్మ ఇంట్లోకివెళ్లును.)

(డాక్టరు దేహమంతయూ పరీక్షించిచూచును)

"మీఅన్నాయిని రేపుదయంపంపండి మందిస్తాను. ఇప్పటికిపిల్సు పుచ్చుకోండి."

చిత్తం" (డాక్టరు వెళ్లును)

"అబ్బా! బాధ! బాధ! — ఏంబాధ —"

* * *

౭

(నడిరేయి — నట్టింట శేషమ్మగారి శవము —

ఇల్లంతా నిశ్శబ్దము — పిల్లలందరూ నిద్రలో — శాస్త్రోక్తముగా పుస్తెమాత్రము శవమువద్ద — శేషమ్మగారి ముఖం దివ్యతేజస్సుతో వెలుగుతూంది —)

"ఎంతపనిచేసింది! — అబ్బా! బాధ హెచ్చుతున్నాది హృదయం పగిలిపోతున్నాది. ఉరిపెట్టుగుంది! ఓయిదేవుడా! తల్చుగుంటే గుండె పగిలిపోతున్నాది. — నాబాధలు పడలేకే కాబోలు ఇంత పనిచేసింది! — అయ్యో! ఎంతపాపాత్ముణ్ణి ఇంక నన్నీలోకంలో బ్రతకనిస్యారు, బ్రతకలేను! జీవితం దుర్భరమనిపిస్తున్నాది! — హా! దేవుడా చివరకెంతపనిచేసేవు! — తండ్రీ నీలీలను ఎవరెరుగగలరు? అబ్బా! — పరమపవిత్రురాలైన నాభార్యని చేరుకుంటాను. రక్షించుతండ్రీ! దేవుడా! — నాసరస్వతిని కాచు నాయనా! సర్వేశ్వరుడా! ఆపద్బాంధవుడా, తండ్రీ! — మా చావులవల్ల మాపిల్లలకు కష్టములు రానియ్యకు తండ్రీ! మా చావులనుగూర్చి ఇదిగో వ్రాసి ఇక్కడ ఉంచేస్తాను. — తండ్రీ! నేబ్రతకలేను. ఇదుగో ఈ నల్లమందు, నూనె, ఛా, కాదు, కాదు నాభార్య అనుసరించినమార్గాన్నే నేనూ అనుసరిస్తాను; ఈ త్రాటితోనే ఉరిపోసుకుంటాను. నాయనా దేవుడా! రక్షించు నన్ను క్షమించు."

*　　　*　　　*

అనుమాన పిశాచముచే
మనుజులు పీడింపబడి తమసతుల కన్నుం
గానకిటుల బాధించిన
మనభారతదేశ మెట్లు భాగ్యముగనునో!

అనుకరణములను చూచి మోసపోకుడు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు — కలకత్తా